

ผลประกอบการ

ชีวิต

ประสิทธิ์ วิทยสัมฤทธิ์

“หลังพ้อจากไป
มุมมองความตายของผม
ก็ไม่เหมือนเดิม
ผมพบว่าความตายนั้น
เรียบง่ายและสงบในตัวเอง
ความตายไม่ได้น่ากลัว
แต่ที่น่ากลัวคือ
ก่อนและหลังความตาย...”

.....

เม้ง-ประสิทธิ์ วิทยสัมฤทธิ์ ผู้ร่วมก่อตั้ง ‘ซูใจ กะ กัลยาณมิตร’
ครีเอทีฟเอเจนซีโฆษณาเพื่อสังคม เจ้าของผลงานทรงพลัง
และสร้างแรงบันดาลใจมากมาย หนึ่งในนั้นก็คือ ตาย ก่อน
ตาย Live Exhibition : งานศพซ้อมตาย ‘นิ่วกลม’ และ
Happy Deathday แคมเปญโปรโมต ‘สมุดเบาใจ’ ที่เชื่อว่า
หลายคนน่าจะพอจำกันได้

กัลยาณมิตร

“งานต่างๆ ที่เข้ามาทำให้เราได้รู้จักกับเพื่อนใหม่ เพื่อนที่เป็นกัลยาณมิตรจริงๆ ไม่ว่าจะเป็ น หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินท- ปัญโญ, เครือข่ายพุทธิกา และ องค์กรที่ทำประโยชน์ให้สังคม ต่างๆ มากมาย รวมถึง Peaceful Death ซึ่งก็ตรงกับคอนเซ็ปต์ ชูใจ กะ กัลยาณมิตร จริงๆ คือ เราดูแลงานให้กัลยาณมิตร กัลยาณมิตรก็ดูแลเราในหลายๆ เรื่อง ไม่เว้นแม้เรื่องความตาย ของคนในครอบครัว

“ย้อนหลังกลับไปราวสิบปีก่อน ป้าของผมจำเป็นต้องผ่าตัดหัวใจ ครั้งใหญ่ เนื่องมาจากเส้นเลือด หัวใจตีบ 3 เส้น ผลข้างเคียงจาก โรคเบาหวานที่เป็นมายาวนาน

ตอนนั้นเอง ที่ผมรู้สึกได้ถึง ความกลัวของป้า

จำได้ว่าท่านหัวใจวายที่บ้าน ตอนนั้น ก็เกือบไม่รอด แต่สุดท้ายก็รักษา จนฟื้นตัวกลับมาแข็งแรงและใช้ ชีวิตได้ตามปกติ

“ไม่กี่ปีหลังจากนั้น ป้ากลับมีอาการ ไตวาย และต้องฟอกไตหนักขึ้น จนร่างกายเริ่มทรุดลงเรื่อยๆ และ วันๆ ป้าก็จะคิดถึงแต่เรื่องความ ตาย บางครั้งก็ฝันถึงอากง อาแปะ ที่เสียชีวิตไปแล้วมาตาม ตอนนั้นเอง ที่ผมรู้สึกได้ถึงความกลัวของป้า”

Happy Deathday

“ผมรู้ว่า **จิตสุดท้ายของคนเรานั้น สำคัญ** ผมจึงไม่อยากให้ป้าต้องจากไปอย่างพะว้าพะวัง นั่นทำให้นอกจากการเชียร์อัปให้กำลังใจกันในแต่ละวันแล้ว ผมก็จะชวนให้ป้าคิดบวก ชวนภาวนา พยายามให้เขาเอาความคิดมาอยู่กับลมหายใจไปเรื่อยๆ รวมถึงหาคลิปเสียงธรรมะมาเปิดให้ป้าฟัง และหลายครั้งก็พาป้าไปดูงานที่เราทำ หนึ่งในนั้นก็คืองาน Happy Deathday

“ถ้าผมไม่ได้ทำงานนี้ ผมคงไม่มีโอกาสได้เรียนรู้เรื่องการเผชิญความตายอย่างสงบ โชคดีที่ซูโจว นำพาให้ผมได้รู้จัก Peaceful Death และมีโอกาสได้ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการโปรโมต ‘**สมุดเบาใจ**’ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ทำให้เราสามารถเผชิญความตายอย่างสงบ

“โดยก่อนที่จะเริ่มทำงานนี้ ผมต้องร่วมเวิร์กชอป ไปฟังเสวนา เอาตัวเองไปเข้าคอร์สเผชิญความตายอย่างสงบ เพื่อเรียนรู้ข้อมูลหลายๆ เรื่อง และพอร่างกายป้าเริ่มแยลง ผมก็ชวนน้องสาวและภรรยาไปร่วมเวิร์กชอปด้วย เพราะเรารู้สึกว่าไม่ควรเข้าใจเรื่องนี้อยู่คนเดียว ที่สำคัญผมก็ไม่ได้กลัวพูดกับป้าในทุกเรื่องหรอก ตรงกันข้ามกับน้องสาวที่ป้ามักจะคุยด้วยมากที่สุด

“พอน้องสาวเริ่มเข้าใจและเห็นไปในทิศทางเดียวกัน เขาก็หยิบเอาสมุดเบาใจไปและค่อยๆ คุยกับป้า ในขณะที่ผมเป็นผู้ช่วยเสริมทัพ พาป้าและครอบครัวไปดูงานที่เราทำ เช่น งาน Happy Deathday ฟังบรรยาย ฟังเสวนา รวมถึงนิมนต์ **พระอาจารย์ไพศาล วิสาโล** มาทำบุญบ้าน เรียกว่าฟีดข้อมูลรอบด้าน

ทั้งทางตรงและทางอ้อมให้ท่าน
จนวันหนึ่งศิษย์เวิร์ดก็ถูกปล่อย
ออกมา

**‘ถ้าป้าเป็นอะไรไป
ไม่ต้องยื้อป้า ปล่อยป้าไปเลย
อย่าให้ป้าตื่นขึ้นมาแล้วต้อง
นอนติดเตียงเป็นผัก’**

“จากเดิมที่เราแค่ต้องการให้ป้า
เปิดใจเรื่องความตายและไม่กลัว
ความตาย กลายเป็นว่าป้าเข้าใจ
และไม่ใช้ป้าคนเดียว เพราะหลัง
จากนั้นไม่นาน ม้าก็พูดในทำนอง
เดียวกันว่า

**‘ม้าเหมือนกันนะ
ปล่อยไปเลย
ไม่ต้องยื้อ’**

....

พวกท่านน่าจะกลัว การมีชีวิตอยู่อย่าง ไม่มีคุณภาพ

“ผมไม่รู้หรอกว่า ลึกๆ แล้วป้ากับ
ม้ารู้สึกอย่างไร แต่ที่แน่ๆ พวกท่าน
น่าจะกลัวการมีชีวิตอยู่อย่างไม่มี
คุณภาพ เพราะวันที่พาท่าน
ทั้งสองไปชมนิทรรศการ Happy
Deathday ช่วงท้ายๆ จะมีทาง
เลือกให้ผู้ชมงาน 2 ทาง คือ ยื้อ
ชีวิตหรือไม่ยื้อชีวิต แน่แน่นอนว่า
เราไม่รู้หรอกว่า ไม่ยื้อแล้วจะ
ต้องเจออะไรบ้าง แต่หากเรา

การถูกพันธนาการ ด้วยท่อและสาย ระโยงระยางนั้น ทรมาณแค่ไหน

เลือกที่จะยื้อนั้น ท่านรู้แน่ชัดว่าต้องเจอกับอะไร โดยเฉพาะป๊าที่เข้าๆ ออกๆ ห้องซีซียูอยู่หลายครั้ง ท่านเข้าใจว่า การถูกพันธนาการด้วยท่อและสายระโยงระยางนั้นทรมาณแค่ไหน ท่านจึงชิงบอกประโยคนี้ออกกับทุกคนในครอบครัว”

ของขวัญประจำบ้าน

“ป๊าจากพวกเราไปในวันที่ 5 ธันวาคม 2565 ภาพป๊าที่นอนนิ่งเหมือนคนกำลังหลับอยู่ ทำให้ผมรู้สึกว้า ความตายนั้นเรียบง่าย สงบ และไม่ได้น่ากลัวอย่างที่คิด แต่ที่น่ากลัวคือก่อนและหลังความตายมากกว่า

“ก่อนตายจะน่ากลัวก็ต่อเมื่อวันนี้...ไม่ดี เช่น วันนี้ความสัมพันธ์เราไม่ดี วันนี้เรายังไม่ได้พูดสิ่งดีๆ ให้แก่กัน ฯลฯ ถ้าก่อนตายเราได้เคลียร์กัน ได้ขอบคุณ ขอโทษ กอดกัน บอกรัก หรือพูดความในใจต่อกัน ความตายจะไม่น่ากลัวเลย

“ผมจึงอยากจะบอกทุกคนว่า สำหรับครอบครัวหรือคนที่เรารัก

มันไม่มีวันไหน...มันมีแค่วันนี้
ถ้าจะบอกรักกัน บอกกันเลย
วันนี้ ไม่ต้องมีพิธีรีตอง อยากกอด
ก็กอดเลย อยากกราบก็กราบ
เลย อยากขอโทษก็ขอโทษเลย
เคลียร์กันวันต่อวัน เพราะเราไม่รู้
หรอกว่า **พรุ่งนี้จะมีโอกาส
ไหม?**

“ขณะที่หลังความตายจะน่ากลัว
ก็ต่อเมื่อเราไม่ได้เตรียมพร้อม
แน่นอนว่าจะวุ่นวายไปหมด นั่น
จึงทำให้สมุดเบาใจเป็นสิ่งจำเป็น
เพราะเราได้หยิบความรู้สึก ความ
ต้องการ หรือเจตจำนงบางอย่าง
ออกมากองให้คนที่รักได้เห็น ได้รู้
ได้เข้าใจผ่านสมุดเบาใจ

ชีวิตก็แค่นี้ สักวันเรา ก็ต้องตาย จากกัน

“สำหรับผม สมุดเบาใจควรเป็น สมุดสามัญประจำบ้านสำหรับ ทุกครอบครัว เพราะสุดท้ายแล้ว ชีวิตก็แค่นี้ สักวันเราก็ต้องตาย จากกัน การที่มีห้วงเวลาที่หีบ สมุดเบาใจมานั่งเขียนด้วยกัน และค่อยๆ พูดคุยและถามกัน ผมคิดว่านั่นเป็นของขวัญวันเกิด ที่ดีที่สุดสำหรับการเกิดมาเป็น ครอบครัวเดียวกัน และมันก็จะ กลายเป็นของขวัญวันตายที่ สมบูรณ์โดยตัวมันเอง”

ผลประกอบการชีวิต

“ผมเชื่อว่า นอกเหนือจากการ เกิดมาเพื่อทำประโยชน์แล้ว คน เราเกิดมาเพื่อสัมพันธ์กับคนอื่น ความสัมพันธ์ที่ดี การมีเพื่อนดีๆ สักคนในชีวิต หรือการมอบไมตรี จิตให้แก่กัน คือของขวัญล้ำค่า ที่ทำให้ชีวิตคนเรามีความหมาย และนี่คือเหตุผลที่ทำให้ ‘ผม’ ในวัยนี้ให้ความสำคัญกับการ ดูแลความสัมพันธ์ ดูแลความ รู้สึกคนใกล้ชิด

“จากตลอด 40 ปีที่ผ่านมา ชีวิต เราเกี่ยวข้งกับคนไปทั่ว เรา เหมือนได้สะสมความสัมพันธ์ มาเรื่อยๆ และหากอยากรู้ว่า ความสัมพันธ์ในชีวิตของเรา เป็นแบบไหนก็ลองสังเกตดูจาก งานศพ เพื่อนที่มงานศพ นั่นคือ ผลประกอบการที่ผ่านมาทั้งชีวิต ของเราเลยก็ว่าได้

“เพราะงานศพไม่เหมือนกับงานแต่งงานที่สามารถนัดกันล่วงหน้า 3-4 เดือน จึงไม่แปลกหรืออกที่คนจะมากัน แต่งานศพนั้นไม่มีการนัดหมายล่วงหน้า ถ้าไม่รักกันจริงๆ ก็คงไม่มา และเชื่อไหมว่า การมาร่วมงานของทุกคนนั้นช่วยเราได้มากจริงๆ แค่มานั่งเฉยๆ ไม่ต้องทำอะไรเลย มาอยู่เป็นเพื่อนกันในวันที่เราอ่อนแอที่สุด นั่นก็มีความหมายสำหรับเราที่สุดแล้ว

“นี่เองที่ทำให้งานศพจึงสำคัญและเป็นงานที่เราควรต้องไป ด้วย Mindset นี้ หลังจากงานศพปีผ่านไป ผมจึงไปร่วมงานศพมากกว่า 21 งานในปีถัดมา เรียกได้ว่ามากที่สุดในชีวิต โดยหนึ่งในนั้นก็คืองานศพแม่ของคุ้ง” 🌸